

גותיקה: דימוי, צלם, סימולקרום (מאות 12-13)
Gothic Sculpture: Image, Idol, Simulacrum

0821-5345-01

סמסטר א', תשע"ד

ד"ר אסף פינקוס

סמינריון לתואר שני

שעות קבלה של המרצה ומיקום: לפי תיאום מראש

טלפון: 077-2005128

כתובת אימייל: pinkusas@post.tau.ac.il

תיאור הקורס

הפיסול הגותי המונומנטלי של המאות ה-12 וה-13 היה המדיום האמנותי התקשורתי הזמין והמשמעותי ביותר בימי-הביניים בשיאם. למרות שפיסול זה נתפס בראש ובראשונה כנושא ציורים תיאולוגיים בעלי משמעת קבועה, הרי שתכונותיו המימטיות, הרגשיות, והמרחביות יצרו סביבת צפייה דינמית בה הפיסול הגותי נחוה באופנים שונים, במסגרות טקסיות, ועורר קשת נרחבת של משמעויות, תגובות, והתנהגויות. סמינר זה יעקוב אחר תיאוריית הפיסול הגותי – דימוי, צלם, סימולקרום – במרחב דובר הצרפתית, ויתחקה אחר פוטנציאל התגובה הדתית והלא דתית לפיסול; הגבולות בין צופה ואובייקט; גוף וחלל; מיקום וקהל; הממשי והמדומיין.

Gothic Sculpture: Image, Idol, Simulacrum

Monumental Gothic sculpture of the twelfth-to the fourteenth-century was the most available and meaningful communicative medium during the later Middle Ages. Although it was perceived first and foremost as conveying a complex of theological precepts with fixed meaning, its mimetic, emotive, and spatial qualities created a dynamic environment and spectatorship in which the sculptures were experienced on various cognitive levels, under various ceremonial circumstances, and evoked a wide range of meanings and responses. This seminar will follow the theory of Gothic sculpture – image, idol, simulacrum – in the French- and German-speaking lands, and trace the potential for religious and non-religious response to the sculpture; the boundaries between object and subject; body and space; location and audience; the real and the imaginary.

דרישות הקורס:

נוכחות בשיעורים, השתתפות פעילה בדיונים, קריאת ספרות המחקר (מאמרים שיידרשו במהלך הקורס), בחינה. מי שיעדר יותר משלושה מפגשים לא יעמוד בדרישות הקורס ולא יוכל להגיש עבודה (ציון 240).

מטלות הקורס: רפרט בן 20 דקות ועבודה כתובה.

מטלות קריאה: מאמרים ופרקים מספרים שיידרשו במהלך הקורס, כמפורט ברשימה למטה.

ציון סופי: עבודה סמינריונית או רפרט (לפי בחירת הסטודנט/ית).

קריאת חובה כהכנה לקורס: כנען-קדר, נורית: *האמנות הגותית: מקתדרלה לעיר* (תל-אביב, 1995).

1. הקדמה

- K. Brush, *The Shaping of Art History. Wilhelm Vöge, Adolph Goldschmidt and the Study of Medieval Art* (Cambridge, 1996).
- W. Sauerländer, "Gothic Art Reconsidered: New Aspects and Open Questions," *The Cloisters. Studies in Honor of the Fiftieth Anniversary* (New York NY 1992), 26-40.

2. הדימוי הגותי

- M. Büchsel, "Gothic Sculpture from 1150 to 1250," in *Companion to Medieval Art*, ed. Conrad Rudolph (Cornwall, 2006), 421-42.
- E. Mâle, *The Gothic Image. Religious Art in France of the Thirteenth Century* (Paris, 1913; New York, 1972), 1-26; 131-75.
- A. Katzenellenbogen, *The Sculptural Programs of Chartres Cathedral* (Baltimore, 1959).
- E. Panofsky, *Gothic Art and Scholasticism* (New York, 1957), 1-24; 60-88.

3. הצלם והסימולקרום

- B.F. Abu-el-Haj, "The Audiences for the Medieval Cult of Saints," *Gesta* 30, no. 1 (1991): 3-15.
- M. Camille, *The Gothic Idol. Ideology and Image-Making in Medieval Art* (Cambridge, 1989).
- B. Caroline Walker, "Michael Camille: The Gothic Idol: Ideology and image Making in Medieval Art," *The Art Bulletin* 73 (1990): 331-32.
- A. Pinkus, *Sculpting Simulacra in Medieval Germany, 1250-1380* (Ashgate, 2014).

4. השערים של ס. דני ושרטר

- E. Panofsky, trans., *Abbot Suger on the Abbey Church of St.-Denis and its Art Treasures* (Princeton, 1979).
- P. Gerson, "Suger as Iconographer," in *Abbot Suger and Saint-Denis*, ed. Paula Gerson (New York, 1986), 183-95.
- *Abbot Suger and Saint-Denis: A Symposium* (New York, 1986).
- C. Rudolph, *Artistic change at St-Denis: Abbot Suger's Program and the Early Twelfth-Century Controversy Over Art* (Princeton, 1990).
- P A. Katzenellenbogen, *The Sculptural Programs of Chartres Cathedral* (Baltimore, 1959).
- L. Spitzer, "The Cult of the Virgin and Gothic Sculpture, Evaluating Opposition in the Chartres West Facade Sculptural Freize," *Gesta* 33, no. 2 (1994): 132-50.

5. תנועה וליטורגיה:

- Honorius Augustodunensis, *Gemma anazmae*, lib. 1, cap. v, Pat. lat., CLXXII, cols. 544-545.
- Hugh of St. Victor, *De arca Noe mystica*, as in Fassler, *Gothic Song*.

M. Fassler, "Liturgy and Sacred History in the Twelfth-Century Tympana at Chartres," *Art Bulletin*, 75 (1993): 499-520.

- P. Crossley, "Ductus and Memoria in Chartres Cathedral," in *Rhetoric Beyond Words: Delight and Persuasion in the Arts of the Middle Ages*, ed. Mary Carruthers (Cambridge, 2010), 214-248.
- R. E. Reynolds, "Liturgy and Monuments," in *Artistic Integration in Gothic Building*, eds. Virginia Raguin et al. (Toronto, 1995), 57-68.

6. מציצת בתי המקהלה:

- D. Gillerman, *The Clôture of Notre-Dame and its Role in the Fourteenth-Century Choir Program*, (Garland 1977).
- F. Joubert, *Le jubé de Bourges* (Paris, 1994).
- J.E. Jung, "The Unifying Role of the Choir Screen in Gothic Churches," *The Art Bulletin* 82, no. 4 (2000): 622-57.
- *The Gothic Screen: Space, Sculpture, and Community in the Cathedrals of France and Germany, ca. 1200-1400* (Cambridge, 2013), 107-46.

7. כיצד חוקרים

8. כיצד כותבים עבודה

9. הקתדרלות של פריז ורנס (Reims):

- B. Abu el Haj, "The Urban Setting for Late Medieval Church Building: Reims and Its Cathedral between 1210 and 1240," *Art History* 11 (1988): 17-41.
- P. Kurmann, *La facade de la cathédrale de Reims*, 2 vols. (Paris/Lausanne, 1987).
- N. Rowe, *The Jew, the Cathedral and the Medieval City: Synagoga and Ecclesia in the Thirteenth Century* (Cambridge, 2011), 81-139.
- D. Sadler-Davis, *Reading the Reverse Facade of Reims Cathedral: Royalty and Ritual in Thirteenth-Century France* (Ashgate, 2012).
- W.B. Wadley, *The Reims Masks: A Reconstruction, Stylistic Analysis, and Chronology of the Corbel sculptures on the Upper stories of Reims Cathedral* (Michigan, 1990).

S. Murray, *Notre-Dame, Cathedral of Amiens. The Power of Change in Gothic* (Cambridge, 1998).

----- *A Gothic Sermon: Making a Contract with the Mother of God, Saint Mary of Amiens* (Berkeley, 2004).

W. Schlink, *Der Beau Dieu von Amiens* (Frankfurt, 1991).

10. הקתדרלה של אמיין (Amiens) ושל Bourges:

Murray, Stephan: *A Gothic Sermon. Making a Contract with the Mother of God, Saint Mary of Amiens* (Berkeley, 2004).

- Cecilila M. Gaposchkin, "Portals, Processions, Pilgrimage, and Piety: Saint Firminand Honoré at Amiens," in *Art and Architecture of Late Medieval Pilgrimage in Northern Europe and the British Isles*. eds. Sarah Blick and Rita Tekippe (Boston, 2005), 217-42.
- G. Duggan, "Was Art Really the 'Book of the Illiterate?'" *Word and Image* 5 (1989): 227-251.
- Jacqueline Jung, "Dynamic Bodies and the Beholder's Share: The Wise and Foolish Virgins of Magdeburg Cathedral," in *Bild und Körper im Mittelalter*, ed. Kristin Marek et al (Munich, 2006), 135-60.
- T. Bayard, *Bourges Cathedral: The West Portals* (New York, 1976).

פרזנטציות :11-13

General Textbooks

- Binski, Paul. *Medieval Death. Ritual and Representation* (New York, 1996).
- Boerner, Bruno. *Bildwirkungen* (Berlin, 2008).
- Camille, Michael. *Gothic Art: Glorious Visions* (New York, 1996).
- *The Gothic Idol. Ideology and Image-Making in Medieval Art* (Cambridge, 1991).
- Erlande-Brandenburg, Alain. *Gothic Art*, trans. Mark Paris (New York, 1989).
- Frankl, Paul. *Gothic Art* (Harmondsworth, 1972).
- Hourihane, Colum. *Gothic Art & Thought in the Later Medieval Period* (Pennsylvania, 2011).
- Jung, Jacqueline. *The Gothic Screen: Space, Sculpture, and Community in the Cathedrals of France and Germany, ca. 1200-1400*(Cambridge, 2013).
- Katzenellenbogen, Adolf. *The Sculptural Programs of Chartres Cathedral* (New York, 1964).
- Kemp, Wolfgang. *The Narratives of Gothic Stained Glass*, trans. Caroline Dobson Saltzwedel (Cambridge, 1997).
- Mâle, Emile. *The Gothic Image. Religious Art in France of the Thirteenth Century* (New York, 1972; Paris, 1913).
- Martindale, Andrew. *Gothic Art* (London, 1967).
- Nussbaum, Norbert. *German Gothic Church Architecture* (Yale, 2000).
- Panofsky, Erwin. *Gothic Art and Scholasticism* (New York, 1976).
- Raguin, Virginia et al. *Artistic Integration in Gothic Building* (Toronto, 1995).
- Sauerländer, Willibald. *Gothic Sculpture in France, 1140-1270* (London, 1972).
- Simson, Otto von. *The Gothic Cathedral* (New York, 1962).
- Tripps Johannes. *Das handelnde Bildwerk in der Gotik. Forschungen zu den Bedeutungsschichten und der Funktion des Kirchengebäudes und seiner Ausstattung in der Hoch- und Spätgotik* (Berlin, 2000).
- Williamson, Paul. *Gothic Sculpture 1140-1300* (Yale, 1995).
- Welch Williams, Jane. *Bread, Wine, & Money. The Windows of the Trade at Chartres Cathedral* (Chicago, 1993).